

Samrådsmöte mellan GBF och kommunekologen Föreningslokalen "Spindeln" 2025-09-23 (kl 10:00 - 12:25)

Deltagare: Lars-Erik Williams (LEW; kom ekolog), Sophie Havéus (SHa; planarkitekt), Leif Nordin (LNo), Georg Malm (GMA), Anders Linus Larsson (ARLA), Roland Kjellander (RKj) och Thomas Johnsson (ThJ); samtliga GBF.

1. Välkomna och presentation

Leif Nordin hälsade oss välkomna, påtalade att vi har många punkter på dagordningen och att vi tar fika halvvägs in på mötet. Därefter presenterade vi oss för varandra, väl medvetna om att vi alla känner varandra väl sedan många år av gott samarbete. Ja, förutom Sophie Havéus som f n är projektanställd på kommunen och där det eventuellt finns en tanke - om den politiska viljan finns - att hon tar över en del av Lars-Eriks arbetsuppgifter när han går i pension så småningom. Lars-Erik är 68 år, arbetar f n 80% av heltid och kommer fr o m årsskiftet att arbeta endast 60% (ledig torsd-fred).

Inom GBF är vi mycket angelägna om att tjänsten inte tas bort, utan att vi även framgent har en kommunekolog (motsv)!

Hässleholms kommun är Skånes till landytan största kommun med en diversifierad, vacker och värdefull natur. GBF kräver att kommunekologtjänsten blir kvar även framgent!

2. Presentation av minnesanteckningar från våra samrådsmöten

Fr o m i år ligger minnesanteckningarna från våra olika samrådsmöten på GBF:s hemsida (www.gbfnatur.se). Detta för att tydligare visa omvärlden och våra medlemmar vårt omfattande naturvårdsarbete tillsammans med bl a olika kommunala och regionala myndigheter.

3. Naturvårdsfrågor till våra lokala partier

GBF har ställt tre frågor inför valet till våra nio lokala partier (1/ hur ser man på kommunala naturreservat, 2/ vandringsleden genom alsumpskogen NV Finjasjön och 3/ restaureringen av Finjasjön). Fem partier har svarat (se GBF:s hemsida www.gbfnatur.se)!

4. Utvidgning av naturreservat Hovdala

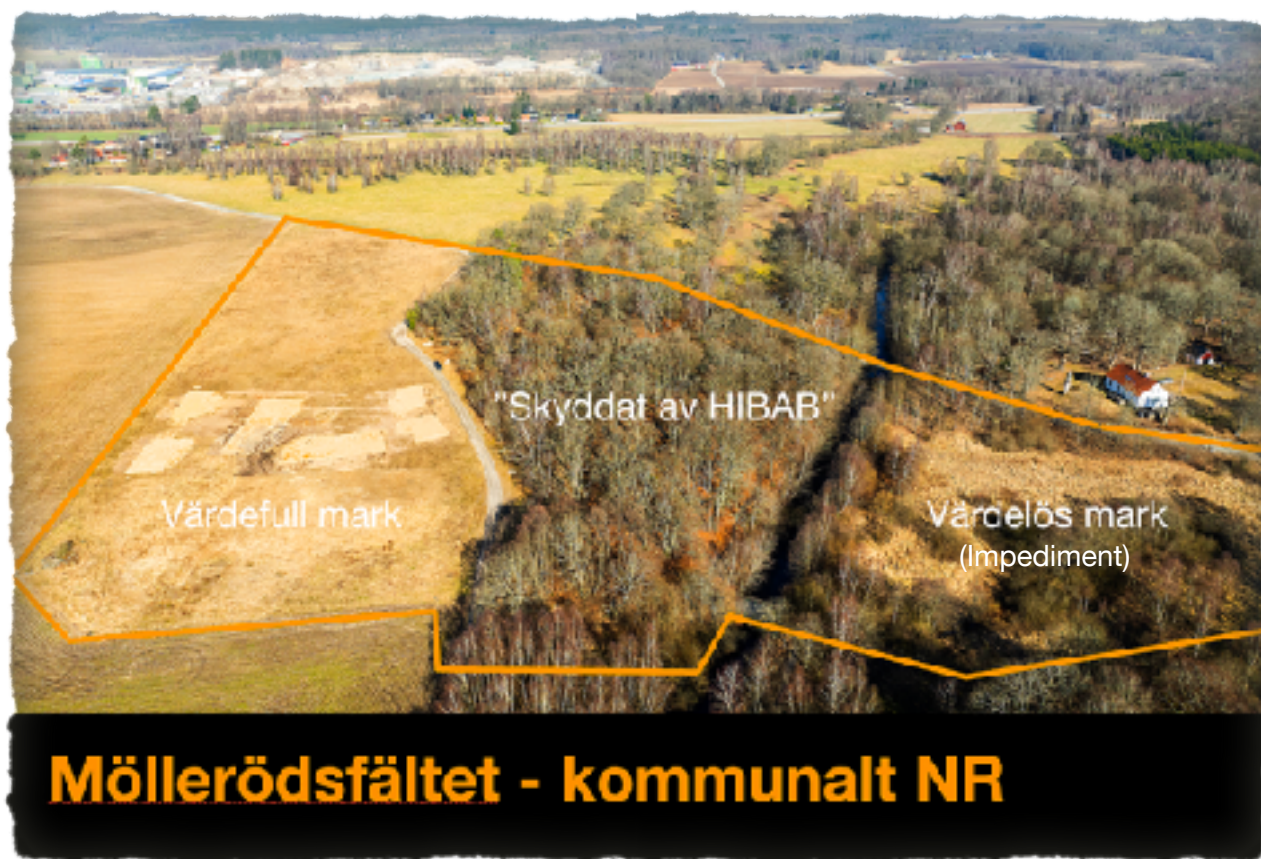
Enligt handläggaren på länsstyrelsen, Johan Johnmark, och även i samtal med markägaren HIBAB, kan vi konstatera att ärendet vilar för närvarande.

Under vintern har HIBAB avverkat ett relativt stort område med mogen produktionsskog och än så länge lämnat mer känsliga områden med gammal bokskog utan åtgärd. De senare områdena är mer skyddsvärda och har ett krav vid avverkning att minst 70 träd/ha ska lämnas kvar.

GBF hade gärna sett att det tilltänkta, utökade naturreservatet (ca 320 ha) blivit verklighet, vilket då hade inneburit att totalt ca 650 ha blivit skyddat inom Hovdalaområdet!

5. Framtiden för Möllerödsfältet och Vinslövs blomsteräng

En liten bit av **Möllerödsfältets östra del** är mycket värdefull utifrån flora och insektsfauna. Området arrenderas av kommunen på årsbasis från markägaren HIBAB och har även ingått i projektet "Småbiotoper för vildbin och sandödlor" (2024-26).

Möllerödsfältet, den kuperade skogsdungen öster därom, liksom en liten bit impedimentmark (söder Kungsgården) önskar GBF att det avsätts som ett kommunalt naturreservat! Se bifogad bild!

Ett område med gammal skog, främst ekar, runt Mölleröds kungsgård finns redan i kommunens planer för ett skyddat naturområde (den fördjupade översiktsplanen). Den fördjupade översiktsplanen för Hässleholms stad ligger f n ute på kommunens hemsida (www.hassleholm.se) som ett remissexemplar; svar på remissen ska lämnas före 2026-09-30! GBF avser att lämna ett remissvar!

Oavsett vad som händer i frågan om reservat måste björkslyet som nu hastigt växer upp på Möllerödsfältet bekämpas! LEW menar att länsstyrelsen sannolikt kan bidra ekonomiskt för att göra nödvändiga markarbeten på fältet, och avser att snarast kontakta länsstyrelsen (Gabrielle Rosquist)!

Ett annat område där GBF helst ser att det skyddas som ett kommunalt naturreservat är **Vinslövs blomsteräng** (vid Ljungamölla i Vinslöv) och där på en mycket värdefull flora och insektfauna, varav flera rödlistade arter. Även detta område har ingått i projektet "Småbiotoper för vildbin och sandödla", och även här finns behov av röjning av många tallplantor, kantskog av björk och salix, kanadensiskt gullris och slätter. LEW träffar vår nya "parkchef" (Mari Persson) imorgon (19/8) och tar då upp frågan med henne! Området ägs nämligen av kommunen! GBF anser att åtgärderna är mycket angelägna att utföra!

6. Utvärdering av projektet "Småbiotoper för vildbin & sandödla"

För att se effekterna av de åtgärder som vidtagits inom ramen för projektet (sandblottor, faunadepåer, stenskravel och florautplantering) har Göran Holmström, Malmö och undertecknad under två år inventerat de sju aktuella områdenas vildbipopulationer (och även tittat efter sandödla och inplanterade växter).

Rapporten från 2025 är publicerad (och återfinns på GBF:s hemsida www.gbfnatur.se), medan årets rapport ännu så länge är i utkastform (och tillsänd länsstyrelsen, kommunen och GBF:s styrelse innan den fastställs). Kommer därefter att läggas på vår hemsida! Om möjlighet finns kommer GBF sannolikt att göra en identisk inventering även under 2027!

LEW lovade att undersöka om det finns någon dokumentation över vilka arter av växter som planterats ut på de olika lokalerna!

GBF är mycket tacksam för att länsstyrelsen och kommunen tog initiativ till detta projekt inom kommunens sandiga områden!

GBF är mycket tacksamma för att vildbiexperten Göran Holmström hjälpt oss med denna inventering!

7. Restaureringen av "Alslingen" NV Finjasjön

Till följd av ålder och ett antal översvämningar har träspången genom alsumpskogen farit illa och behöver restaureras. LEW har tagit fram en rapport och givit kommunalråden förslag till åtgärder: 1/ Antingen att bygga om träspången på nytt i lärkträ (totalt 2,6 milj kr) eller 2/ att reparera vissa hårt åtgångna delar (1,7 milj kr). För att reducera kommunens totala kostnad kan utgiften för arbetskraft minskas genom stöd från Arbetsförmedlingen och man kan söka sponsorspengar från ortens företag/föreningar samt medel från olika bidragsgivare. Alternativet att ta bort spången helt och sedan inte göra några åtgärder kostar också, och är beräknad till ca 900 tkr.

LEW tror att hans förslag inte föll kommunalråden i smaken och då bl a beroende av att man sannolikt har samma problem om 15-20 år när spången åter är gammal och att man under tiden har dryga driftskostnader.

Driften av spången är dock tänkt att skötas av Finja Byalag och Finja IF och här finns en diskussion om att ersätta träspången med en grusad stig och längs en sträckning som inte går igenom själva alsumpkärret. Naturligtvis blir inte detta samma "exotiska känsla" (Alsumpskogen kallas ju ibland Skånes största "regnskog"). Diskussionen fortsätter!

8. Utrivningen av Hammarmölledamm och sedan?

Vare sig GBF, kommunekologen eller HIBAB gillade beslutet i Mark- och miljödomstolen att damman skulle rivas ut men tvingas nu acceptera beslutet och "att gilla läget"!

GBF oroas av att när dammen tömdes i maj 2025 kom mycket sand och slam olyckligtvis att följa med ut i Hovdalaån nedströms dämnet. Framförallt sanden lade sig i djuphålorna och på öringarna lekplatser (med grovt grus, s k "ör"). En av våra medlemmar, som fiskat i ån sedan ungdomsåren, menar att öringsbeståndet kan vara förstört för lång tid framöver. En rapport från NaturCentrum (John Fidler) pekar lite åt samma håll, och att det kanske krävs vissa "mänskliga åtgärder" för att skynda på förloppet!

Fem hondjur av asiatisk vattenbuffel och en nyfödd kalv betar denna sommar på Hammarmölle vång

Vi är även noga med att följa upp populationerna av fladdermöss inom området. Ett arbete som vår medlem Stefan Viktorsson (Bat life Sverige) är engagerad i. Skriver bl a artiklar om detta i Natur i Göinge 2025 och 2026, leder en fladdermusexkursion den 23 augusti i år vid Hovdala och är beredd att hålla en föreläsning för våra medlemmar i framtiden.

Positivt att kommunen och HIBAB placerat ut bord, grillplats och soptunna vid före detta dämnet samt att man till hösten ska bygga en bro över ån just här!

Fem vattenbufflar (och en nyfödd kalv) betar Hammarmölle vång (f d dammbotten) under sommaren. Mäktar sannolikt inte med att beta ner det 6,5 ha stora området, utan det kommer att krävas maskinell bearbetning. Två vattensamlingar ska anläggas inom området nu under hösten.

Finns ett stort intresse bland allmänheten om vad som hänt vid dammen under det senaste året - undertecknad har haft 5-6 föreläsning på detta tema under våren och några nu kommande höst! Trevligt att allmänheten visar intresse för sin hembygd!

9. Möllerödsmaden och sprängörten

Vårt försök att för hand få bort den giftiga örten, sprängört, visade sig vara oss övermäktigt.

LEW kollar med HMAB eller kommunen (entreprenören vid Lillasjö i Hästveda) om man kan få deras hjälp att maskinellt bekämpa sprängörten framgångsrikt. Rör sig om ca 500 meter strand.

HIBAB slår årligen markvegetationen längs Almaån ner till fågelplattformen "Slingra dig", vilket vi uppskattar mycket! Finns **akut behov** att ta bort salix-buskarna framför plattformen - vår medlem Andy Gustavsson har erbjudit sig att göra det gratis. LEW kontaktar honom!

10. Naturforum i ladan vid Boketorp

Tankarna på att skapa en naturutställning i ladan har funnits sedan 2017 och ett koncept i stort har tagits fram (Johnsson m fl). Nu har kommunen sökt Leader-medel för att förverkliga ett rejält nerbantat koncept inkl en isolering av ladan.

Ett samråd pågår mellan Hovdala slott och GBF och där man inte är överens om tagen!

11. Hovdalafältet

Trots överenskommelse mellan oss och HIBAB att spara vägkanternas flora (en huggning vartannat år) noterade vi besviket att vägarna nu i vår var breddade och vägkanterna hyvlade. Vi kunde dock med stor glädje notera att florán i vägkanterna hämtade sig förvånansvärt bra! Se bilder på föregående sida!

Hovdalafältet består till stora delar av brukad mark (vilket vi inte har något emot) men vi önskar få kontakt med samtliga arrendatorer för att informera om vad lagen säger om skydd av häckande fåglar (bl a storspov, tofsvipa, rödbena och sånglärka) för att i möjligaste mån undvika skador på fåglarna under deras häckningstid!

LEW har tankar på att föreslå att man stänger av pumparna vid t ex Tormestorpsån och gör om näraliggande fält till betesfält (som översvämmas med viss regelbundenhet). Därmed skulle man sannolikt minska läckage av näringsämnen till Finjasjön. ThJ har fått in ett examensarbete från vår medlem Diana Drougge (elev vid Högskolan i Kristianstad), där hon beskriver lämpliga platser för bl a våtmarker på Hovdalafältet (underlaget skickas över till LEW). Se exempel på hennes arbete på sidan 9!

12. Projekt Gundratorps kvarn

GBF har deltagit i projektet genom att inventera flora och fågelfauna inom området och LEW har nyttjat en extern konsult för att få underlag för en handlingsplan för området. Konsulten rekommenderar inte några åtgärder, då det gäller att rensa ån (från bl a bladvass) men däremot att strandnära områden betas. Samråd kommer att ske med den lokale initiativtagaren, Magnus Wirell, och lokala mark-/djurägare, och möjligen kommer man att söka LONA-medel till hösten (med 50% kostnadstäckning).

13. Utfiskning av Magle våtmark

Dammarna A1-A3 och C1-C3 är under 2024-2025 tömda på grov fisk, huvudsakligen fjällkarp; totalt ca 3,4 ton (!). Nu har man beslutat att även tömma dammarna B, D och E

på all grov fisk - och detta med start i månadsskiftet augusti-september! GBF välkomna detta! Vi noterar dock med viss oro att framförallt flytväxterna (andmat, stor andmat och grönslick) har ökat explosionsartat i de dammar där fisken är borttagen. Därigenom minskar ljusinsläppet till de bottenlevande växterna (exempelvis hornsärv & vattenpest) som vi vill ska växa till rejält, då de har mycket god förmåga att suga upp näring (som ju är den främsta anledningen till att dammarna anlades 1995)! LNo och ThJ är kallade av HMAB till ett upptaktsmöte den 20 augusti!

14. Inventering av nyrestaureerad damm vid Ljungamölla, Vinslöv

Inom ramen för Vattenriket i Kristianstad har man restaurerat den östra dammen vid Ljungamölla i Vinslöv, och detta som en del av ett projekt kring Vinne å. ThJ har inventerat området sedan 15 år tillbaka och sett det växa igen kraftigt. På sikt kommer det att bli bättre vad gäller häckande och rastande fåglar - i år noterades dock endast en kniphona. Men det kommer att bli bättre - tidigare häckade bl a rörhöna i dammarna! Den västra dammen behöver också restaureras, då den är totalt igenväxt!

15. Kanadensiskt gullris vid Ignaberga

GBF har tagit initiativet till en åtgärd för att begränsa det kanadensiska gullriset runt kalkbrottet och längs riksväg 21. Länsstyrelsen leder projektet. Trafikverket, Nordkalk, Hässleholms kommun och GBF deltar!

Under 2026 genomförs försök på olika sätt (bl a har vi lagt ut svarta presenningar över hugget gullris) och under 2027 genomförs ett mer storskaligt arbete för att reducera gullriset!

Vi får se hur det går - kanske blir det oss övermäktigt. **En sak är dock säker; det blir inte lättare om vi väntar med åtgärderna!**

16. Finjasjöns fågelfauna

GBF har inventerat Finjasjöns fågelfauna sedan november 1969 och gjort över 250 inventeringar. Det gör att vi har ett mycket gott faktaunderlag. Under större delen av 2000-talet har fåglarna ökat i antal i sjön men under de senaste 4-5 åren har det skett en markant minskning, framförallt när det gäller knölsvan, sothöna och skäggdopping. Vi har inte liknande tendenser regionalt eller nationellt, utan detta är specifikt för Finjasjön. Och vad det beror på kan vi inte säga säkert; sannolikt beroende av siktdjup, algblooming, bottenvegetation och allmän vattenkvalitet.

ThJ har bjudit in sig själv till kommunens "Sjö- och vattendragsgrupp" för att med dem resonera om ev orsaker.

17. Storkhäckning öster om Vinslöv

Sedan 2020 har olika storkar häckat öster om Vinslöv, och i år kläckte paret fram två ungar, varav en unge tyvärr dog den 7 juli under en hagelby och kyligt väder. Men en unge är kvar och tränar sin flygförmåga just nu!

18. Projekt Återvätning (Land4Climate)

Två områden inom vår kommun är lämpliga för s k återvätning, nämligen ett område söder om Filesjön (ca 15 ha) och ett mossområde sydost om Vittsjö (ca 7 ha). Ett flertal andra områden i tätorten Hässleholms närhet bedömdes olämpliga.

19. Chefsbyte

LEW: Vår närmaste chef på förvaltningen har slutat och kommer att ersättas av Rebecca Elmström fr o m i oktober.

20. Nästa möte

Tisdagen den **26 januari 2027** kl 10-12:00 i vår föreningslokal "Spindeln"

Välkomna då!

Minnesantecknare

Thomas Johnsson

thomas@clangula.se alt 070-331 61 26

